

อิทธิพลของคุณลักษณะพื้นฐานและสมรรถนะทางวิชาชีพของผู้ปฏิบัติงานบัญชี
ที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดทำบัญชีของหน่วยงานภาครัฐ

ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

**Influence of Qualifications and Professional Competencies of Accounting
Practitioners on the Quality of Accounting in Government Agencies under the
Office of Vocational Education Commission**

ผกาแก้ว จันทรชาตรี^{1*} และไกรวิทย์ หลีกภัย¹

Pakakaew Jantarachasree^{1*} and Kraiwit Leekpai¹

Received: July 29, 2025; Revised: October 31, 2025; Accepted: November 05, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลของคุณลักษณะพื้นฐานและสมรรถนะทางวิชาชีพของผู้ปฏิบัติงานบัญชีที่ร่วมกันส่งอิทธิพลต่อคุณภาพการจัดทำบัญชีของหน่วยงานภาครัฐในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานบัญชีในหน่วยงานภาครัฐของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 207 คน จากนั้นจึงนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมาน ผลการวิจัย 1) พบว่าคุณลักษณะพื้นฐานของผู้ปฏิบัติงานบัญชีมีอิทธิพลต่อคุณภาพการจัดทำบัญชี โดยความรับผิดชอบต่องานบัญชีมีอิทธิพลเชิงบวกมากที่สุดต่อคุณภาพการจัดทำบัญชีทั้งในด้านความทันเวลาของสารสนเทศที่ได้ ความเข้าใจได้ของสารสนเทศที่ได้ และความเชื่อถือได้ของสารสนเทศที่ได้ ส่วนทัศนคติเชิงบวกต่องานบัญชี มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการจัดทำบัญชีด้านความทันเวลาของสารสนเทศที่ได้ ด้านความเข้าใจได้ของสารสนเทศที่ได้ และด้านความถูกต้องครบถ้วนของสารสนเทศที่ได้ ทักษะในการสื่อสารและความคิดริเริ่มในการปรับปรุงงาน มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการจัดทำบัญชีเฉพาะด้านความถูกต้องครบถ้วนของสารสนเทศที่ได้ อย่างไรก็ตาม ความคิดริเริ่มในการปรับปรุงงาน กลับมีอิทธิพลเชิงลบเล็กน้อยต่อคุณภาพการจัดทำบัญชีด้านความทันเวลาของสารสนเทศที่ได้ และด้านความเข้าใจได้ของสารสนเทศที่ได้ และ 2) พบว่าสมรรถนะทางวิชาชีพของผู้ปฏิบัติงานบัญชีด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับงานบัญชีมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการจัดทำบัญชีด้านความถูกต้องครบถ้วนของสารสนเทศที่ได้ ด้านความเข้าใจได้ของสารสนเทศที่ได้ และด้านความเชื่อถือได้ของสารสนเทศที่ได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: คุณภาพการจัดทำบัญชี คุณลักษณะพื้นฐาน ผู้ปฏิบัติงานบัญชี สมรรถนะ

¹ คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม, Faculty of Accountancy, Sripatum University

*Corresponding author e-mail: pakakaew.snc@gmail.com

Abstract

This research aimed to examine the influence of qualifications and professional competencies of accounting practitioners on the quality of accounting in government agencies under the Office of Vocational Education Commission. This quantitative study employed a questionnaire to collect data from 207 accounting practitioners in government agencies under the Office of Vocational Education Commission. Data were analyzed using descriptive and inferential statistics, including correlation analysis and multiple regression analysis. The results revealed that (1) the qualifications of accounting practitioners significantly influenced accounting quality. Responsibility toward accounting work demonstrated the strongest positive influence on timeliness, understandability, and reliability of accounting information. Positive attitude toward accounting work positively influenced timeliness, understandability, and accuracy-completeness of information. Communication skills and initiative to improve work positively influenced accuracy-completeness of information. However, initiative to improve work showed a slightly negative influence on timeliness and understandability of information. (2) Professional competency in accounting-related technology skills positively and significantly influenced accuracy-completeness, understandability, and reliability of accounting information.

Keywords: Quality of Accounting Preparation, Basic Attributes, Accountants, Competency

บทนำ

งานบัญชี (Accounting) เป็นงานที่มีความเกี่ยวข้องกับการให้บริการทางบัญชี รวมถึง การบันทึก จัดเก็บ รวบรวม และตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารทางบัญชี บันทึกรายรับรายจ่าย ตลอดจนการจัดทำรายงานทางการเงิน โดยผู้ที่ทำหน้าที่ดังกล่าว เรียกว่า “นักบัญชี” ซึ่งต้องเป็น ผู้ที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะทาง และต้องมีประสบการณ์ด้านบัญชี มาพอสมควร (Federation of Accounting Professions, 2024)

การจัดทำบัญชีของหน่วยงานภาครัฐเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญต่อการบริหารจัดการด้านการเงิน การควบคุมภายใน และการตรวจสอบความถูกต้องโปร่งใสของการใช้ทรัพยากรสาธารณะ เนื่องจากข้อมูลทางบัญชีถือเป็นสารสนเทศหลักที่ใช้ในการตัดสินใจของผู้บริหาร รวมถึงเป็นหลักฐานแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและหน่วยงานกำกับดูแล ดังนั้นคุณภาพของการจัดทำบัญชีจึงมีผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กร ระบบบัญชีของส่วนราชการ ซึ่งในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปโดยมีการนำระบบการบริหารการเงินการคลังภาครัฐ (GFMS) มาใช้ในการจัดทำบัญชี ปัจจุบันระบบบัญชี ของส่วนราชการ มีด้วยกันหลากหลาย เช่น ระบบการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลทางการเงิน ซึ่งนำข้อมูลมาบันทึกรายการบัญชีด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบ GFMS ซึ่งจะมีการเชื่อมโยงกัน ของระบบงานต่าง ๆ ตั้งแต่ระบบงบประมาณ ระบบงานจัดซื้อจัดจ้าง ระบบงานเบิกจ่ายเงิน ระบบงานรับ และนำส่งเงิน ระบบงานสินทรัพย์ถาวร ซึ่งข้อมูลที่ถูกบันทึกในระบบงานต่าง ๆ จะถูกเชื่อมโยงมาบันทึก รายการบัญชีในระบบงานบัญชี แยกประเภททั่วไป (Comptroller General's Department, 2022)

ผู้ปฏิบัติงานบัญชีในหน่วยงานภาครัฐ โดยเฉพาะสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ควรมีทั้งคุณลักษณะพื้นฐานที่เหมาะสม เช่น ทักษะคิดเชิงบวกต่องานบัญชี ความคิดริเริ่มในการปรับปรุงงาน ความรับผิดชอบต่องานบัญชี ทักษะในการสื่อสาร และมีสมรรถนะทางวิชาชีพที่เพียงพอ ไม่ว่าจะเป็นความรู้ทางวิชาชีพบัญชี ทักษะการใช้เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับงานบัญชี จรรยาบรรณทางวิชาชีพบัญชี (Office of the Vocational Education Commission, 2023; Comptroller General's Department, 2022) เนื่องจากลักษณะงานบัญชีของสถานศึกษาในสังกัดมีความซับซ้อน ต้องรองรับทั้งงบประมาณภาครัฐและการบริหารจัดการด้านการเงินที่หลากหลาย (Comptroller General's Department, 2022) หน่วยงานภาครัฐหลายแห่งยังคงประสบปัญหาในเรื่องคุณภาพของการจัดทำบัญชี เช่น ความถูกต้องครบถ้วน

ความทันเวลา ความเข้าใจได้ และความเชื่อถือได้ของสารสนเทศที่ได้ ซึ่งสะท้อนความจำเป็นในการปรับปรุงมาตรฐาน การจัดทำบัญชีภาครัฐและกระบวนการปฏิบัติงานของบุคลากร (Chanaboon & Krongten, 2023) ในการพัฒนาคุณลักษณะ พื้นฐานด้านทัศนคติเชิงบวกต่องานบัญชี ด้านความคิดริเริ่มในการปรับปรุงงาน ด้านความรับผิดชอบต่องานบัญชี ด้านทักษะในการสื่อสาร และสมรรถนะทางวิชาชีพของผู้ปฏิบัติงานบัญชี ด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชี ด้านทักษะการใช้ เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับงานบัญชี (Jitjong & Krongten, 2024) ด้านจรรยาบรรณทางวิชาชีพบัญชี เพื่อยกระดับคุณภาพ ของข้อมูลทางการเงินและสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่หน่วยงาน (Sirimongkol & Uechanachit, 2023)

ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงมีการศึกษาว่า คุณลักษณะพื้นฐานและสมรรถนะทางวิชาชีพใดที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพ การจัดทำบัญชีของหน่วยงานภาครัฐในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทาง ในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านบัญชี ตลอดจนยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการด้านการเงินการบัญชีของ สถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และสอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

งานวิจัยนี้ต้องการศึกษาอิทธิพลของคุณลักษณะพื้นฐานและสมรรถนะทางวิชาชีพของผู้ปฏิบัติงานบัญชีที่ส่งผลต่อ คุณภาพการจัดทำบัญชีของหน่วยงานภาครัฐในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ทบทวนวรรณกรรม

จากแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะและสมรรถนะทางการบัญชีเป็นส่วนหนึ่งในการทำงานเป็น คุณลักษณะของความรู้ ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงานการบัญชี โดยนำคุณลักษณะดังกล่าวมาใช้ ในการ ประกอบวิชาชีพบัญชี เพื่อให้มีผลการปฏิบัติงานสูงกว่ามาตรฐานที่กำหนด

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ปฏิบัติงานบัญชี

คุณลักษณะของผู้ปฏิบัติงานบัญชีเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สะท้อนถึงความเหมาะสม ความพร้อมและ ความสามารถของบุคคลในการปฏิบัติงานด้านการบัญชีอย่างมีประสิทธิภาพ โดยคุณลักษณะดังกล่าวมีได้จำกัดเฉพาะ ความรู้ทางวิชาชีพ แต่ยังคงรวมถึงคุณลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคลที่มีผลต่อการทำงาน เช่น ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความละเอียดรอบคอบ และความสามารถในการสื่อสาร ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยที่ช่วยให้การจัดทำบัญชีมีคุณภาพและน่าเชื่อถือ ตามแนวคิดของ สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย สภาวิชาชีพบัญชี ได้ระบุว่า ผู้ปฏิบัติงาน ด้านบัญชีจำเป็นต้องมีคุณลักษณะพื้นฐานที่สำคัญ อาทิ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเป็นกลาง ความสามารถทางวิชาชีพและ ความรอบคอบ และการรักษาความลับ ซึ่งถือเป็นคุณธรรมจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีที่ทุกคนพึงยึดถือ (Federation of Accounting Professions, 2020) งานวิจัยของ Damphithak and Ritthikachon (2023) พบว่า คุณลักษณะพื้นฐานของ นักบัญชี เช่น ความรับผิดชอบ ความละเอียดรอบคอบ และการมีระเบียบวินัย เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อสมรรถนะและ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งชี้ให้เห็นว่าคุณลักษณะเหล่านี้มีผลโดยตรง ต่อคุณภาพของงานที่จัดทำขึ้น คุณลักษณะของผู้ปฏิบัติงานเป็นรากฐานสำคัญที่เชื่อมโยงระหว่างความรู้ความสามารถทาง วิชาการกับผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติงาน Ajzen (1991) อธิบายว่า พฤติกรรมของบุคคลได้รับอิทธิพลจาก ทัศนคติ ความตั้งใจ และการรับรู้การควบคุมตนเอง ดังนั้น ผู้ปฏิบัติงานบัญชีที่มีทัศนคติเชิงบวกต่องานบัญชี จะมีแนวโน้มปฏิบัติงาน ด้วยความตั้งใจและคุณภาพสูง Amabile (1983) ชี้ว่าความคิดสร้างสรรค์และความคิดริเริ่มในงานเกิดจากแรงจูงใจภายใน

ความรู้ความสามารถและทักษะการคิดสร้างสรรค์ ซึ่งล้วนมีผลต่อการปรับปรุงคุณภาพของผลงาน รวมถึงงานบัญชีด้วย McCrae and Costa (1987) บุคลิกภาพด้านความมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบ เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงาน ความละเอียดรอบคอบ และความถูกต้องของงานบัญชี Spitzberg and Cupach (1984) อธิบายว่า ความสามารถในการสื่อสาร หมายถึง ความเหมาะสมและประสิทธิผลในการสื่อสารในบริบททางสังคมและงาน ซึ่งในวิชาชีพบัญชี ความสามารถในการสื่อสารช่วยให้การนำเสนอข้อมูลทางการเงินมีความเข้าใจและน่าเชื่อถือมากขึ้น

จากแนวคิดและงานวิจัยที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงนำคุณลักษณะของผู้ปฏิบัติงานบัญชีด้านทัศนคติเชิงบวกต่องานบัญชี ความคิดริเริ่มในการปรับปรุงงาน ความรับผิดชอบต่องานบัญชี และด้านทักษะในการสื่อสาร มาทำการศึกษา

2. แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะทางวิชาชีพของผู้ปฏิบัติงานบัญชี

สมรรถนะทางวิชาชีพของผู้ปฏิบัติงานบัญชี หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะเฉพาะที่บุคคลต้องมีการประกอบวิชาชีพบัญชี เพื่อให้งานที่ปฏิบัติมีความถูกต้องตามมาตรฐานวิชาชีพ และสามารถตอบสนองต่อความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้อย่างมีประสิทธิภาพ สมรรถนะทางวิชาชีพจึงไม่ได้หมายถึงเพียงความรู้เชิงทฤษฎีด้านการบัญชีเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การตัดสินใจอย่างมีจริยธรรม และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ตามกรอบแนวคิดของ Federation of Accounting Professions (2019) ได้กำหนดสมรรถนะทางวิชาชีพของนักบัญชีไว้ในหลายด้าน ได้แก่ ความรู้ทางวิชาการ เช่น มาตรฐานการรายงานทางการเงิน กฎหมายภาษีอากร และกฎหมายธุรกิจ ทักษะการปฏิบัติ เช่น การวิเคราะห์ข้อมูล การใช้โปรแกรมบัญชี และการวางระบบควบคุมภายใน ทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหา ทักษะการสื่อสารและมนุษยสัมพันธ์ คุณธรรม จริยธรรม และความรับผิดชอบต่อวิชาชีพ งานวิจัยของ Damphithak and Ritthikachon (2023) พบว่า สมรรถนะทางวิชาชีพบัญชีในด้านความรู้และทักษะการปฏิบัติงาน มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของผู้ปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานบัญชี และสามารถประยุกต์ใช้ได้จริง จะช่วยให้งานมีคุณภาพและน่าเชื่อถือมากขึ้น ในทำนองเดียวกัน Bunsong (2022) ศึกษาพบว่า สมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการคิดเชิงวิเคราะห์ เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีและการนำเสนอข้อมูลทางการเงินที่ถูกต้องทันเวลา ซึ่งมีความสำคัญต่อการตัดสินใจของผู้บริหาร นอกจากนี้ Urawong and Mokkhavesa (2021) ชี้ว่าทักษะด้านการสื่อสารและการปฏิสัมพันธ์ในฐานะส่วนหนึ่งของสมรรถนะทางวิชาชีพ ช่วยลดความคลาดเคลื่อนในการทำงานและสร้างความร่วมมือในทีม ส่งผลให้การจัดทำบัญชีมีคุณภาพและสอดคล้องตามมาตรฐานมากยิ่งขึ้น Kamnet (2021) กล่าวว่า สมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี คือ คุณลักษณะความรู้ ทักษะด้านต่าง ๆ ที่ผู้ประกอบวิชาชีพควรมีเช่น ทักษะด้านปัญญาหรือความรู้ ทักษะด้านวิชาชีพ ในการทำงาน ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ทักษะเทคโนโลยีสารสนเทศ ทางการเงินและบัญชี ทักษะการบริหารองค์กร ซึ่งทักษะทั้งหมดนี้ต้องมีในการประกอบวิชาชีพบัญชี ความสามารถที่พึงมีในการปฏิบัติงานด้านการเงินบัญชี มีความรับผิดชอบต่อสูงละเอียดรอบคอบ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและความรู้ด้านกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง Khammungkhon (2021) กล่าวว่า สมรรถนะของนักบัญชี หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่งานจนได้มาตรฐานที่กำหนดไว้ภายใต้สภาพแวดล้อมการทำงานจริงโดยใช้ความรู้ทางวิชาชีพทักษะทางวิชาชีพและค่านิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณและทัศนคติ สมรรถนะด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชี สอดคล้องกับ ทฤษฎีทุนมนุษย์ของ Becker (1964) ซึ่งอธิบายว่าความรู้และทักษะของบุคคลถือเป็นทุนที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่องค์กรได้ โดยผู้ปฏิบัติงานบัญชีที่มีความรู้ทางวิชาชีพสูงจะสามารถจัดทำบัญชีอย่างถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นไปตามมาตรฐานบัญชี ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพของสารสนเทศทางการเงินโดยตรง ทักษะการใช้เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับงานบัญชี อ้างอิงจาก ทฤษฎีการยอมรับเทคโนโลยี ของ Davis (1989)

ซึ่งเสนอว่า การยอมรับและการใช้เทคโนโลยีขึ้นอยู่กับการรับรู้ประโยชน์ และการรับรู้ความง่ายในการใช้ หากผู้ปฏิบัติงานบัญชีมีทักษะด้านเทคโนโลยี จะสามารถใช้โปรแกรมบัญชีและระบบสารสนเทศทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยเพิ่มคุณภาพ ความถูกต้อง และความรวดเร็วในการจัดทำบัญชี จรรยาบรรณทางวิชาชีพบัญชี เกี่ยวข้องกับ ทฤษฎีจริยธรรม โดยเฉพาะ ทฤษฎีหน้าที่นิยม ของ Kant (1959) ซึ่งเน้นว่าการกระทำที่ถูกต้องไม่ขึ้นอยู่กับผลลัพธ์ แต่ขึ้นอยู่กับ “หน้าที่” และ “หลักศีลธรรม” ผู้ปฏิบัติงานบัญชีที่ยึดมั่นในจรรยาบรรณ เช่น ความซื่อสัตย์ ความโปร่งใส และความรับผิดชอบ จะไม่บิดเบือนข้อมูลทางบัญชี ส่งผลให้รายงานทางการเงินมีความน่าเชื่อถือ

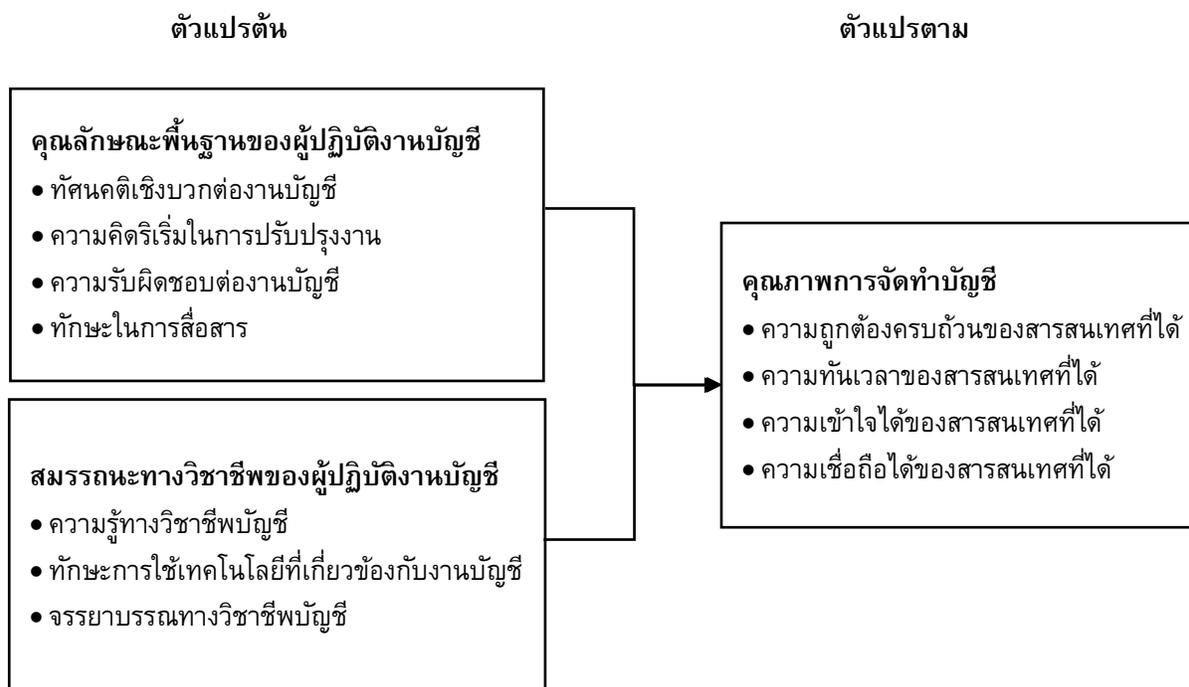
ดังนั้น สมรรถนะทางวิชาชีพของผู้ปฏิบัติงานบัญชี เป็นองค์ประกอบที่หลอมรวมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณธรรมจริยธรรม ที่ทำให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถทำหน้าที่ได้อย่างถูกต้อง โปร่งใส และทำให้เกิดความเชื่อมั่น จึงเลือกสมรรถนะด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชี ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับงานบัญชี และด้านจรรยาบรรณทางวิชาชีพบัญชีมาทำการศึกษา

3. แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพการจัดทำบัญชีของหน่วยงานภาครัฐ

คุณภาพการจัดทำบัญชีของหน่วยงานภาครัฐ หมายถึง ระดับความถูกต้อง ครบถ้วน โปร่งใส และตรงตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ที่สะท้อนถึงความน่าเชื่อถือของข้อมูลทางการเงินและการบริหารงบประมาณ โดยข้อมูลทางการเงินที่มีคุณภาพจะช่วยให้ผู้บริหารหน่วยงานภาครัฐ หน่วยตรวจสอบ รวมทั้งสาธารณชนสามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจ กำกับดูแล และประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ แนวคิดของ International Public Sector Accounting Standards Board (IPSASB) (2018) ได้เน้นย้ำว่า คุณภาพของข้อมูลทางการเงินภาครัฐควรมีคุณลักษณะสำคัญ ได้แก่ ความถูกต้องและความน่าเชื่อถือ ความเข้าใจง่าย ความเกี่ยวข้อง การเปรียบเทียบได้ การตรงต่อเวลาในประเทศไทย สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) และกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง กำหนดว่า หน่วยงานภาครัฐต้องจัดทำบัญชีให้ถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและหลักเกณฑ์ที่กำหนด โดยยึดหลักความโปร่งใส ตรวจสอบได้และการเปิดเผยข้อมูล เพื่อให้การใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล (Comptroller General's Department, 2019) งานวิจัยของ Phumas (2020) ศึกษาคุณภาพของการจัดทำบัญชีภาครัฐ พบว่า ความถูกต้อง ครบถ้วน และตรงเวลาเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความน่าเชื่อถือของรายงานทางการเงิน และส่งผลให้การบริหารงบประมาณภาครัฐมีประสิทธิภาพมากขึ้น ในทำนองเดียวกัน Srithong (2021) ระบุว่า ปัจจัยด้านสมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานบัญชีและการใช้ระบบสารสนเทศทางการเงินภาครัฐ เป็นตัวกำหนดสำคัญของคุณภาพการจัดทำบัญชี หากผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้หรือทักษะที่เพียงพอ ข้อมูลที่จัดทำอาจไม่ถูกต้องหรือไม่ตรงตามมาตรฐาน

จากแนวคิดและงานวิจัยที่กล่าวมา เพื่อให้ได้การเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใส ความสามารถในการตรวจสอบย้อนหลัง และการจัดทำรายงานทางการเงินที่เป็นประโยชน์ ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาคุณภาพการจัดทำบัญชีของหน่วยงานภาครัฐ ด้านความถูกต้องครบถ้วน ด้านความทันเวลา ด้านความเข้าใจได้ และด้านความเชื่อถือได้ของสารสนเทศที่ได้

กรอบแนวคิดการวิจัย

รูปที่ 1 : กรอบแนวคิดการวิจัย
ที่มา : ผู้วิจัย

สมมติฐานการวิจัย

จากวัตถุประสงค์การวิจัย การวิจัยนี้ได้ตั้งสมมติฐานดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 1 คุณลักษณะพื้นฐานของผู้ปฏิบัติงานบัญชีและสมรรถนะทางวิชาชีพของผู้ปฏิบัติงานบัญชี มีอิทธิพลต่อคุณภาพการจัดทำบัญชีด้านความถูกต้องครบถ้วนของสารสนเทศที่ได้ ของหน่วยงานภาครัฐในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

สมมติฐานที่ 2 คุณลักษณะพื้นฐานของผู้ปฏิบัติงานบัญชีและสมรรถนะทางวิชาชีพของผู้ปฏิบัติงานบัญชี มีอิทธิพลต่อคุณภาพการจัดทำบัญชีด้านความทันเวลาของสารสนเทศที่ได้ ของหน่วยงานภาครัฐในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

สมมติฐานที่ 3 คุณลักษณะพื้นฐานของผู้ปฏิบัติงานบัญชีและสมรรถนะทางวิชาชีพของผู้ปฏิบัติงานบัญชี มีอิทธิพลต่อคุณภาพการจัดทำบัญชีด้านความเข้าใจได้ของสารสนเทศที่ได้ ของหน่วยงานภาครัฐในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

สมมติฐานที่ 4 คุณลักษณะพื้นฐานของผู้ปฏิบัติงานบัญชีและสมรรถนะทางวิชาชีพของผู้ปฏิบัติงานบัญชี มีอิทธิพลต่อคุณภาพการจัดทำบัญชีด้านความเชื่อถือได้ของสารสนเทศที่ได้ ของหน่วยงานภาครัฐในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง คุณลักษณะพื้นฐานและสมรรถนะทางวิชาชีพของผู้ปฏิบัติงานบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดทำบัญชีของหน่วยงานภาครัฐในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามในการรวบรวมข้อมูล แล้วนำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อนำค่าที่ได้มาแปลผลหาค่าตอบหรือข้อสรุปในการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ หัวหน้างานบัญชีภาครัฐในสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีจำนวน 427 คน (Office of the Vocational Education Commission, 2024) คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร ยามานะ (Yamane, 1970) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 207 คน เลือกตัวอย่างโดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้สำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์และการทบทวนวรรณกรรม แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ส่วนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (เป็นแบบตัวเลือกหรือให้เติมคำตอบ) ส่วนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะพื้นฐานของผู้ทำบัญชีในหน่วยงานภาครัฐในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ส่วนที่ 3 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะทางวิชาชีพของนักบัญชีในหน่วยงานภาครัฐในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ส่วนที่ 4 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการจัดทำบัญชีของหน่วยงานภาครัฐในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (เป็นคำถามปลายเปิด) คำถามในส่วนที่ 2, 3 และ 4 เป็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับตัวแปร ใช้วิธีประมาณค่า มี 5 ระดับตามแบบ Likert Scale โดย 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด และ 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

3. การทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือกับวัตถุประสงค์เพื่อดูว่าเครื่องมือสามารถวัดได้เหมาะสมเพียงใด เมื่อได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว จึงได้ทำการแก้ไขและพัฒนาเครื่องมือ โดยประเมินค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับประเด็นที่ต้องการศึกษาในขั้นสุดท้าย ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ ของแต่ละคำถามในแบบสอบถามของงานวิจัยนี้ไม่ต่ำกว่า 0.5 ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่ยอมรับได้ (Rovinelli & Hambleton, 1977) นอกจากนี้ แบบทดสอบผ่านการทดสอบความสอดคล้องภายในของชุดคำถามด้วย Cronbach's Alpha พบว่ามีค่าความสอดคล้องภายในเท่ากับ 0.907 ไม่น้อยกว่า 0.7 ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่ใช้ (George & Mallery, 2003)

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์โดยใช้สถิติพรรณนา โดยการใช้อัตราส่วนค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการอธิบายข้อมูลทั่วไป

การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงอนุมาน โดยการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และการถดถอยเชิงพหุคูณ ซึ่งใช้ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามสมมติฐาน

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

1. ผลการวิจัย

1.1 ลักษณะของตัวแปรจากผลสถิติเชิงพรรณนา

ตารางที่ 1 ผลสถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรอิสระและตัวแปรตามในการวิจัยนี้

	Minimum	Maximum	Mean	Std.Deviation
A1 ทักษะคิดเชิงบวกต่องานบัญชี	4.00	5.00	4.6715	0.36349
A2 ความคิดริเริ่มในการปรับปรุงงาน	3.67	5.00	4.6329	0.36638
A3 ความรับผิดชอบต่องานบัญชี	4.00	5.00	4.6795	0.41134
A4 ทักษะในการสื่อสาร	3.33	5.00	4.2126	0.38850
B1 ความรู้ทางวิชาชีพบัญชี	4.00	5.00	4.6055	0.35906
B2 ทักษะการใช้เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับงานบัญชี	3.33	5.00	4.5072	0.36696
B3 จรรยาบรรณทางวิชาชีพบัญชี	4.00	5.00	4.6828	0.26431
C1 ความถูกต้องครบถ้วนของสารสนเทศที่ได้	3.67	5.00	4.5523	0.38207
C2 ความทันเวลาของสารสนเทศที่ได้	3.67	5.00	4.5620	0.41192
C3 ความเข้าใจได้ของสารสนเทศที่ได้	3.67	5.00	4.5749	0.41888
C4 ความเชื่อถือได้ของสารสนเทศที่ได้	3.67	5.00	4.4509	0.40974

จากตารางที่ 1 ตัวแปรอิสระ ซึ่งได้แก่ คุณลักษณะพื้นฐานของผู้ปฏิบัติงานบัญชี และสมรรถนะทางวิชาชีพของผู้ปฏิบัติงานบัญชี และตัวแปรตาม ซึ่งก็คือ คุณภาพการจัดทำบัญชี เกือบทุกด้าน มีค่าระดับมากที่สุด ยกเว้นเพียงคุณลักษณะพื้นฐานฯ ด้านทักษะในการสื่อสาร มีค่าระดับมาก แสดงให้เห็นระดับของคุณลักษณะพื้นฐาน สมรรถนะและคุณภาพการจัดทำบัญชีที่เป็นอยู่ของหน่วยงานภาครัฐในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระในการวิจัยนี้

	A1	A2	A3	A4	B1	B2	B3
A1 ทักษะคิดเชิงบวกต่องานบัญชี	1						
A2 ความคิดริเริ่มในการปรับปรุงงาน	0.791**	1					
A3 ความรับผิดชอบต่องานบัญชี	0.699**	0.708**	1				
A4 ทักษะในการสื่อสาร	0.245**	0.240**	0.273**	1			
B1 ความรู้ทางวิชาชีพบัญชี	0.610**	0.681**	0.513**	0.183**	1		

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระในการวิจัยนี้ (ต่อ)

	A1	A2	A3	A4	B1	B2	B3
B2 ทักษะการใช้เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับงานบัญชี	0.515**	0.509**	0.507**	0.182**	0.564**	1	
B3 จรรยาบรรณทางวิชาชีพบัญชี	0.392**	0.318**	0.306**	0.087	0.482**	0.316**	1

**Significance = 0.01

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้งหมด พบว่า ความสัมพันธ์ของตัวแปรมีอยู่ระหว่าง 0.087 ถึง 0.791 โดยค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่ำกว่า 0.8 แสดงให้เห็นว่าข้อมูลไม่มีปัญหาที่ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันเองในระดับสูงเกินไป ที่จะส่งผลกระทบต่อผลการทดสอบสมการถดถอยพหุคูณต่อไป (Shrestha, 2020) จึงสามารถดำเนินการทดสอบสมมติฐานต่อไปได้

3. ผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 คุณลักษณะพื้นฐานของผู้ปฏิบัติงานบัญชีและสมรรถนะทางวิชาชีพของผู้ปฏิบัติงานบัญชีมีอิทธิพลต่อคุณภาพการจัดทำบัญชีด้านความถูกต้องครบถ้วนของสารสนเทศที่ได้ ของหน่วยงานภาครัฐในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ตารางที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 ด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

Model	Unstandardized		Standardized		Collinearity		
	Coefficients		Coefficients		Statistics		
	B	Std. Error	Beta	t	Sig.	Tolerance	VIF
(Constant)	-0.774	0.307		-2.518	0.013*		
A1 ทักษะคิดเชิงบวกต่องานบัญชี	0.178	0.071	0.169	2.490	0.014*	0.314	3.184
A2 ความคิดริเริ่มในการปรับปรุงงาน	0.153	0.076	0.147	2.015	0.045*	0.272	3.671
A3 ความรับผิดชอบต่องานบัญชี	0.103	0.054	0.111	1.889	0.060	0.423	2.363
A4 ทักษะในการสื่อสาร	0.092	0.039	0.094	2.359	0.019*	0.918	1.090
B1 ความรู้ทางวิชาชีพบัญชี	0.044	0.063	0.041	0.700	0.485	0.414	2.415
B2 ทักษะการใช้เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับงานบัญชี	0.477	0.051	0.458	9.373	0.000**	0.609	1.642
B3 จรรยาบรรณทางวิชาชีพบัญชี	0.120	0.064	0.083	1.873	0.063	0.734	1.362

n = 207, R² = 0.711, F = 69.998, Sig. = 0.000 โดย **Significance = 0.01, *Significance = 0.05

จากตารางที่ 3 พบว่า สมรรถนะทางวิชาชีพของผู้ปฏิบัติงานบัญชีด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับงานบัญชีมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการจัดทำบัญชีด้านความถูกต้องครบถ้วนของสารสนเทศที่ได้ของหน่วยงานภาครัฐในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามากที่สุด (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) รองลงมาคือคุณลักษณะพื้นฐานของผู้ปฏิบัติงานบัญชีด้านทัศนคติเชิงบวกต่องานบัญชี ด้านทักษะในการสื่อสาร และด้านความคิดริเริ่มในการปรับปรุงงาน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) ตามลำดับ

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2 คุณลักษณะพื้นฐานของผู้ปฏิบัติงานบัญชีและสมรรถนะทางวิชาชีพของผู้ปฏิบัติงานบัญชีมีอิทธิพลต่อคุณภาพการจัดทำบัญชีด้านความทันเวลาของสารสนเทศที่ได้ ของหน่วยงานภาครัฐในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ตารางที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2 ด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients		Collinearity Statistics		
	B	Std. Error	Beta	t	Sig.	Tolerance	VIF
(Constant)	0.702	0.433		1.623	0.106		
A1 ทัศนคติเชิงบวกต่องานบัญชี	0.403	0.101	0.355	4.002	0.000**	0.314	3.184
A2 ความคิดริเริ่มในการปรับปรุงงาน	-0.263	0.107	-0.234	-2.454	0.015*	0.272	3.671
A3 ความรับผิดชอบต่องานบัญชี	0.521	0.077	0.520	6.798	0.000**	0.423	2.363
A4 ทักษะในการสื่อสาร	-0.081	0.055	-0.076	-1.471	0.143	0.918	1.090
B1 ความรู้ทางวิชาชีพบัญชี	0.051	0.089	0.044	0.572	0.568	0.414	2.415
B2 ทักษะการใช้เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับงานบัญชี	0.074	0.072	0.066	1.041	0.299	0.609	1.642
B3 จรรยาบรรณทางวิชาชีพบัญชี	0.114	0.090	0.073	1.258	0.210	0.734	1.362

n = 207, R² = 0.507, F = 29.278, Sig. = 0.000 โดย **Significance = 0.01, *Significance = 0.05

จากตารางที่ 4 พบว่า คุณลักษณะพื้นฐานของผู้ปฏิบัติงานบัญชี ถ้าพิจารณาจากค่า Beta ด้านความรับผิดชอบต่องานบัญชี มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการจัดทำบัญชีด้านความทันเวลาของสารสนเทศที่ได้ของหน่วยงานภาครัฐในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามากที่สุด รองลงมาคือด้านทัศนคติเชิงบวกต่องานบัญชี (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) ส่วนคุณลักษณะพื้นฐานของผู้ปฏิบัติงานบัญชี ถ้าพิจารณาจากค่า Beta ด้านความคิดริเริ่มในการปรับปรุงงานมีอิทธิพลเชิงลบต่อคุณภาพการจัดทำบัญชีด้านความทันเวลาของสารสนเทศที่ได้ของหน่วยงานภาครัฐในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 3 คุณลักษณะพื้นฐานของผู้ปฏิบัติงานบัญชีและสมรรถนะทางวิชาชีพของผู้ปฏิบัติงานบัญชีมีอิทธิพลต่อคุณภาพการจัดทำบัญชีด้านความเข้าใจได้ของสารสนเทศที่ได้ ของหน่วยงานภาครัฐในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ตารางที่ 5 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 3 ด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

Model	Unstandardized		Standardized			Collinearity	
	Coefficients		Coefficients			Statistics	
	B	Std. Error	Beta	t	Sig.	Tolerance	VIF
(Constant)	0.295	0.432		0.683	0.496		
A1 ทักษะคิดเชิงบวกต่องานบัญชี	0.453	0.100	0.393	4.509	0.000**	0.314	3.184
A2 ความคิดริเริ่มในการปรับปรุงงาน	-0.226	0.107	-0.197	-2.109	0.036*	0.272	3.671
A3 ความรับผิดชอบต่องานบัญชี	0.365	0.076	0.358	4.775	0.000**	0.423	2.363
A4 ทักษะในการสื่อสาร	0.029	0.055	0.027	0.535	0.593	0.918	1.090
B1 ความรู้ทางวิชาชีพบัญชี	-0.050	0.089	-0.043	-0.568	0.570	0.414	2.415
B2 ทักษะการใช้เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับงานบัญชี	0.328	0.071	0.287	4.588	0.000**	0.609	1.642
B3 จรรยาบรรณทางวิชาชีพบัญชี	0.028	0.090	0.018	0.313	0.754	0.734	1.362

n = 207, R² = 0.526, F = 31.485, Sig. = 0.000 โดย **Significance = 0.01, *Significance = 0.05

จากตารางที่ 5 พบว่า คุณลักษณะพื้นฐานของผู้ปฏิบัติงานบัญชี ถ้าพิจารณาจากค่า Beta ด้านทัศนคติเชิงบวกต่องานบัญชีมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการจัดทำบัญชีด้านความเข้าใจได้ของสารสนเทศที่ได้ของหน่วยงานภาครัฐในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามากที่สุด รองลงมาคือด้านความรับผิดชอบต่องานบัญชี ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 และสมรรถนะทางวิชาชีพของผู้ปฏิบัติงานบัญชีด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับงานบัญชี ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ตามลำดับ ส่วนคุณลักษณะพื้นฐานของผู้ปฏิบัติงานบัญชี ถ้าพิจารณาจากค่า Beta ด้านความคิดริเริ่มในการปรับปรุงงานมีอิทธิพลเชิงลบต่อคุณภาพการจัดทำบัญชีด้านความเข้าใจได้ของสารสนเทศที่ได้ของหน่วยงานภาครัฐในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 4 คุณลักษณะพื้นฐานของผู้ปฏิบัติงานบัญชีและสมรรถนะทางวิชาชีพของผู้ปฏิบัติงานบัญชีมีอิทธิพลต่อคุณภาพการจัดทำบัญชีด้านความเชื่อถือได้ของสารสนเทศที่ได้ ของหน่วยงานภาครัฐในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ตารางที่ 6 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 4 ด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

Model	Unstandardized		Standardized		Collinearity		
	Coefficients		Coefficients		Statistics		
	B	Std. Error	Beta	t	Sig.	Tolerance	VIF
(Constant)	1.217	0.518		2.351	0.020*		
A1 ทักษะคิดเชิงบวกต่อ งานบัญชี	0.049	0.120	0.043	0.405	0.686	0.314	3.184
A2 ความคิดริเริ่มในการ ปรับปรุงงาน	-0.072	0.128	-0.064	-0.558	0.578	0.272	3.671
A3 ความรับผิดชอบต่อ งานบัญชี	0.412	0.092	0.413	4.494	0.000**	0.423	2.363
A4 ทักษะในการสื่อสาร	0.125	0.066	0.119	1.901	0.059	0.918	1.090
B1 ความรู้ทางวิชาชีพ บัญชี	-0.165	0.106	-0.145	-1.554	0.122	0.414	2.415
B2 ทักษะการใช้ เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับ งานบัญชี	0.232	0.086	0.207	2.705	0.007*	0.609	1.642
B3 จรรยาบรรณทาง วิชาชีพบัญชี	0.128	0.108	0.082	1.179	0.240	0.734	1.362

n = 207, R² = 0.287, F = 11.448, Sig. = 0.000 โดย **Significance = 0.01, *Significance = 0.05

จากตารางที่ 6 พบว่า คุณลักษณะพื้นฐานของผู้ปฏิบัติงานบัญชีด้านความรับผิดชอบต่องานบัญชีมีอิทธิพลเชิงบวกมากที่สุดต่อคุณภาพการจดทำบัญชีด้านความเชื่อถือได้ของสารสนเทศที่ได้ของหน่วยงานภาครัฐในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 รองลงมาคือสมรรถนะทางวิชาชีพของผู้ปฏิบัติงานบัญชีด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับงานบัญชี ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย อิทธิพลของคุณลักษณะพื้นฐานของผู้ปฏิบัติงานบัญชีและสมรรถนะทางวิชาชีพของผู้ปฏิบัติงานบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพการจดทำบัญชีของหน่วยงานภาครัฐในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่าคุณลักษณะพื้นฐานที่สำคัญคือความรับผิดชอบต่องานบัญชี มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพด้านความทันเวลา ความเข้าใจได้ และความเชื่อถือได้ ของสารสนเทศที่ได้จากการจดทำบัญชี สอดคล้องกับ งานวิจัยของ Oktyawati and Fajri (2019) พบว่า ความสามารถและระบบควบคุมภายใน ความรับผิดชอบต่อของผู้ปฏิบัติงาน มีอิทธิพลบวกต่อ ความน่าเชื่อถือ และความทันเวลาของรายงานการเงินองค์กรท้องถิ่นใน Yogyakarta คุณลักษณะพื้นฐานด้านทัศนคติเชิงบวกต่องานบัญชีมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพด้านความถูกต้องครบถ้วน ความทันเวลา และความเข้าใจได้ของสารสนเทศที่ได้ สอดคล้องกับ

งานวิจัยที่ชี้ว่า การมีทัศนคติและจิตสำนึกที่ดี มีผลต่อคุณภาพการจดทำบัญชี เรื่องการส่งมอบตรงตามกำหนดเวลา เช่น งานของ Chantabut and Anarit (2019) ระบุว่า “ความแม่นยำของงานและการส่งมอบตรงเวลามีอิทธิพลอย่างมากต่อความตั้งใจในการนำบริการเอาท์ซอร์สกลับมาใช้ใหม่” สมรรถนะทางวิชาชีพของผู้ปฏิบัติงานด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับงานบัญชีมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพด้านความถูกต้องครบถ้วน ความเข้าใจได้และความเชื่อถือได้ของสารสนเทศที่ได้จากการทำบัญชี แต่ไม่มีอิทธิพลต่อความทันเวลาของสารสนเทศที่ได้สำหรับการทำบัญชีของหน่วยงานภาครัฐในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สอดคล้องกับ ในงานของ Promraksa and Uachanachit (2021) พบว่า ระบบสารสนเทศบัญชีที่ยืดหยุ่นและพร้อมใช้งาน มีผลบวกต่อ คุณภาพสารสนเทศ โดยรวมทั้งเรื่อง ความซื่อสัตย์ที่เป็นตัวแทน การกำหนดเวลา และความสามารถในการตรวจสอบได้ แต่การประเมินผลการปฏิบัติงานไม่ได้กล่าวถึงความทันเวลาของสารสนเทศเพื่อใช้ในการบริหารหน่วยงาน เพื่อให้งานเสร็จสิ้นตามระเบียบเท่านั้น งานของหน่วยงานภาครัฐในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นองค์กรภาครัฐที่ไม่เร่งรีบ เหมือนภาคเอกชนที่ต้องใช้สารสนเทศที่รวดเร็วในการแข่งขัน คุณลักษณะพื้นฐานด้านทักษะในการสื่อสาร มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการจดทำบัญชีด้านความถูกต้องครบถ้วนของสารสนเทศที่ได้ สอดคล้องกับงานวิจัย Chantabut and Anarit (2019) ในบริบทของ SMEs พบว่า ความชัดเจนของข้อมูล และการส่งมอบตรงเวลา มีส่วนช่วยสร้างความเชื่อมั่นในบริการบัญชี สะท้อนว่าทักษะการสื่อสารที่แข็งแกร่ง ช่วยลดข้อผิดพลาด ทำให้งานมีความถูกต้องและสัมพันธ์กับทักษะในการสื่อสารตามที่สมมุติไว้ การสื่อสารเป็นทักษะสำคัญในการตรวจสอบข้อมูล การตรวจสอบเอกสารหลักฐานทำให้ทราบถึงความครบถ้วนถูกต้องของข้อมูล คุณลักษณะของผู้ปฏิบัติงานบัญชีด้านความสามารถในการสื่อสารของกลุ่มตัวอย่างเป็นเพียงด้านเดียวที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ตัวแปรอื่นมีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด ไม่อาจสรุปได้ว่าทักษะการสื่อสารไม่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการจดทำบัญชีด้านอื่น ๆ หากทักษะด้านการสื่อสารได้รับการพัฒนาให้สูงขึ้นอีก

นอกจากนี้ คุณลักษณะพื้นฐานของผู้ปฏิบัติงานบัญชีด้านความคิดริเริ่มในการปรับปรุงงานมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพด้านความถูกต้องครบถ้วนของสารสนเทศที่ได้จากการจดทำบัญชี แต่มีอิทธิพลเชิงลบต่อคุณภาพด้านความทันเวลาของสารสนเทศที่ได้ และความเข้าใจได้ของสารสนเทศที่ได้ มีแนวคิดกล่าวว่า หากพนักงานเน้นปรับปรุงงานหรือมีความคิดริเริ่มสูง อาจทำให้กระบวนการบัญชีมีความซับซ้อน ใช้เวลามาก โดยเฉพาะในช่วงแรก และส่งผลต่อความเข้าใจได้ของการนำเสนอข้อมูล สอดคล้องกับงานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้มาตรฐานแบบเน้นหลักการกับการลดความล่าช้าในการรายงาน ที่พบว่า เมื่อความซับซ้อนของการรายงานเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ความล่าช้า เพิ่มขึ้น (Yuan & Li, 2021) นอกจากนี้ ยังมีอีกงานวิจัยที่ศึกษาว่า งานที่เสร็จเลยกำหนด มักถูกมองว่ามีคุณภาพต่ำ ซึ่งอธิบายว่า ความคิดริเริ่ม (ที่อาจใช้เวลาเพิ่ม) ส่งผลให้เกิดความล่าช้า โดยเฉพาะในช่วงแรก และส่งผลให้เกิดความรู้สึกว่างานนั้นมีคุณภาพต่ำ (Al-Hattami, 2021) ทั้งหมดนี้ทำให้เห็นได้ว่า ความคิดริเริ่มต้องใช้เวลาในการออกแบบงานใหม่และการนำเสนองานที่นานขึ้นกว่าที่ผู้ได้รับสารสนเทศจะเข้าใจในองค์ความรู้ใหม่นั้น

สมรรถนะทางวิชาชีพของผู้ปฏิบัติงานบัญชีด้านความรู้ทางวิชาชีพและด้านจรรยาบรรณทางวิชาชีพบัญชีไม่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการจดทำบัญชี สอดคล้องกับงานของ Syafaat et al. (2022) ที่ระบุว่า ความรู้ของพนักงานบัญชีไม่มีผลกับคุณภาพระบบสารสนเทศแต่ไม่สำคัญเท่าเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือการสนับสนุนจากผู้บริหาร แม้ว่าผู้ปฏิบัติงานบัญชีจะมีความรู้ทางวิชาชีพบัญชีที่เพียงพอตามมาตรฐานวิชาชีพ และมีจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพที่ดี แต่ปัจจัยดังกล่าวอาจไม่ได้ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพของการจดทำบัญชีในบริบทของหน่วยงานภาครัฐ เนื่องจากกระบวนการทำบัญชีของภาครัฐมีการกำหนดระเบียบ วิธีปฏิบัติ และรูปแบบเอกสารที่ชัดเจนจากกรมบัญชีกลาง ทำให้การปฏิบัติงานขึ้นอยู่กับปฏิบัติตามระเบียบมากกว่าการใช้ดุลยพินิจหรือความรู้เชิงลึกของผู้ปฏิบัติงาน

สรุปและข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า คุณลักษณะพื้นฐานของผู้ปฏิบัติงานบัญชี และ สมรรถนะทางวิชาชีพ มีความสัมพันธ์ที่หลากหลายกับคุณภาพการจัดทำบัญชีใน 4 มิติ ได้แก่ ความถูกต้องครบถ้วน ความทันเวลา ความเข้าใจได้ และความเชื่อถือได้ของสารสนเทศ คุณลักษณะพื้นฐานของผู้ปฏิบัติงานบัญชี ด้านทัศนคติเชิงบวกต่องานบัญชี มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความถูกต้องครบถ้วน ความทันเวลา และความเข้าใจได้ของสารสนเทศ แสดงให้เห็นว่าการมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพบัญชีช่วยเสริมคุณภาพงานในหลายด้าน ด้านความคิดริเริ่มในการปรับปรุงงาน มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความถูกต้องครบถ้วน แต่มีอิทธิพลเชิงลบต่อความทันเวลาและความเข้าใจได้ สะท้อนว่าความคิดริเริ่มแม้จะช่วยเพิ่มความสมบูรณ์ของข้อมูลแต่หากมากเกินไปอาจทำให้การจัดทำบัญชีล่าช้าหรือซับซ้อนเกินจำเป็นจนส่งผลกระทบต่อความเข้าใจด้านความรับผิดชอบต่องานบัญชี มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความทันเวลา ความเข้าใจได้ และความเชื่อถือได้ โดยเฉพาะในมิติของความน่าเชื่อถือ ซึ่งสอดคล้องกับบทบาทของความรับผิดชอบที่ทำให้งานมีความถูกต้องตามมาตรฐาน ด้านทักษะในการสื่อสาร มีอิทธิพลเชิงบวกเพียงต่อความถูกต้องครบถ้วนเท่านั้น แต่ไม่พบความสัมพันธ์กับมิติอื่น แสดงให้เห็นว่าการสื่อสารที่ดีช่วยลดข้อผิดพลาดในข้อมูล แต่ยังไม่เพียงพอที่จะทำให้งานมีคุณภาพรอบด้าน สมรรถนะทางวิชาชีพของผู้ปฏิบัติงานบัญชี ด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชี และ ด้านจรรยาบรรณทางวิชาชีพ ไม่พบอิทธิพลต่อคุณภาพการจัดทำบัญชีในทุกมิติ สะท้อนว่าแม้เป็นพื้นฐานสำคัญ แต่เพียงลำพังยังไม่สามารถยกระดับคุณภาพงานได้อย่างเด่นชัด ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับงานบัญชี มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความถูกต้องครบถ้วน ความเข้าใจได้ และความเชื่อถือได้ของสารสนเทศ โดยเฉพาะด้านความถูกต้องครบถ้วนและความเข้าใจได้ ซึ่งสะท้อนว่าการใช้เทคโนโลยีช่วยลดข้อผิดพลาดและทำให้ข้อมูลเข้าใจง่ายขึ้น

ดังนั้น ตัวแปรที่มีอิทธิพลเชิงบวกชัดเจน ต่อคุณภาพการจัดทำบัญชี ได้แก่ ทัศนคติเชิงบวก ความรับผิดชอบ และทักษะการใช้เทคโนโลยี ขณะที่ ความคิดริเริ่มในการปรับปรุงงาน แม้จะช่วยเพิ่มความถูกต้องครบถ้วน แต่ก็ส่งผลเชิงลบต่อความทันเวลาและความเข้าใจได้ ซึ่งชี้ให้เห็นว่าความคิดริเริ่มหากขาดการกำกับหรือประเมินความเหมาะสม อาจก่อให้เกิดความซับซ้อนและความล่าช้าในการจัดทำบัญชีได้

2. ข้อเสนอแนะ

2.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

หน่วยงานภาครัฐและสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สามารถใช้ผลวิจัยนี้เป็น ข้อมูลเชิงประจักษ์ เพื่อกำหนดเกณฑ์คุณภาพและมาตรการพัฒนางานบัญชีภาครัฐ ผลการวิจัยสนับสนุนการยกระดับ ความโปร่งใส ความน่าเชื่อถือ และประสิทธิภาพของระบบบัญชีภาครัฐ ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของ Good Governance ในภาพรวม งานวิจัยนี้สามารถเป็นแนวทางต่อยอดเพื่อเพิ่มคุณภาพการจัดทำบัญชีของหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน

2.2 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

ผลการศึกษาในการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นแล้วว่า ทั้งคุณลักษณะพื้นฐานของผู้ปฏิบัติงานบัญชีและสมรรถนะทางวิชาชีพของผู้ปฏิบัติงานบัญชีร่วมกันส่งอิทธิพลต่อคุณภาพการจัดทำบัญชีดังกล่าว ผู้ปฏิบัติงานบัญชีควรได้รับการส่งเสริมในการพัฒนาทั้งคุณลักษณะพื้นฐาน ได้แก่ ความรับผิดชอบต่องานบัญชี ทัศนคติเชิงบวกต่องานบัญชี ทักษะในการสื่อสาร และความคิดริเริ่มในการปรับปรุงงาน และสมรรถนะทางวิชาชีพ โดยเฉพาะทักษะการใช้เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับงานบัญชี เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดทำบัญชีให้ดียิ่งขึ้น แม้ว่าผลการวิจัยนี้ไม่พบอิทธิพลของสมรรถนะทาง

วิชาชีพของผู้ปฏิบัติงานบัญชีด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชี และด้านจรรยาบรรณทางวิชาชีพบัญชีที่มีต่อคุณภาพการจัดทำบัญชี แต่คุณลักษณะดังกล่าวเป็นคุณลักษณะพื้นฐานที่ผู้ปฏิบัติงานบัญชีที่ควรรักษาไว้

2.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยควรเปลี่ยนกลุ่มประชากรหรือกลุ่มตัวอย่าง เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรว่าเหมือนกับผลการวิจัยนี้หรือไม่ หรือมีบริบทใดที่ทำให้ผลแตกต่างออกไป เพื่อเพิ่มความเข้าใจให้ครอบคลุมยิ่งขึ้น ในการวิจัยต่อไป ผู้วิจัยควรเพิ่มการศึกษาและทดสอบตัวแปรอิสระเพื่อค้นหาและทำความเข้าใจปัจจัยที่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพการจัดทำบัญชียิ่งขึ้นไปอีก อาทิ ลักษณะขององค์กร หรือสิ่งแวดล้อมภายในองค์กร เช่น ทัศนคติความร่วมมือในองค์กร

เอกสารอ้างอิง

- Ajzen, I. (1991). The Theory of Planned Behavior. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 50(2), 179-211. [https://doi.org/10.1016/0749-5978\(91\)90020-T](https://doi.org/10.1016/0749-5978(91)90020-T)
- Al-Hattami, H. M. (2021). Factors Influencing Financial Reporting Quality: Evidence from the Kingdom of Bahrain. *Cogent Business & Management*, 8(1), 1920113. <https://doi.org/10.1080/23311975.2021.1920113>
- Amabile, T. M. (1983). The Social Psychology of Creativity: A Componential Conceptualization. *Journal of Personality and Social Psychology*, 45(2), 357-376. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.45.2.357>
- Becker, G. S. (1964). *Human Capital: A Theoretical and Empirical Analysis, with Special Reference to Education*. University of Chicago Press.
- Bunsong, N. (2022). Accounting Professional Competencies and the Quality of Accounting in Small and Medium-Sized Enterprises. *Journal of Accounting and Finance Academic Review*, 11(2), 45-59.
- Chantabut, A., & Anarit, K. (2019). Factors Influencing the Intention to Use Accounting Services of Small and Medium Enterprises (SMEs) in Bangkok Metropolitan Area. *UTCC Journal of Humanities and Social Sciences*, 39(1), 47-63.
- Chanaboon, S., & Krongten, M. (2023). The Influence of Accounting Practices in Accordance with Public Sector Accounting Standards and Public Accounting Policies on the Quality of Financial Reports of Local Administrative Organizations in the Central Northeastern Region. *Journal of Interdisciplinary Social Sciences and Communication*, 6(4), 161-176.
- Comptroller General's Department. (2019). *Government Agency Accounting Manual*. Ministry of Finance.
- Comptroller General's Department. (2022). *Manual/Guidelines for Accounting Practices*. <https://www.cgd.go.th>
- Damphithak, K., & Ritthikachon, W. (2023). Accounting Professional Competencies and Work Motivation Affecting the Performance of Financial and Accounting Officers. *Journal of Management Science Udon Thani Rajabhat University*, 5(1), 63-76.

- Davis, F. D. (1989). Perceived Usefulness, Perceived Ease of Use, and User Acceptance of Information Technology. *MIS Quarterly*, 13(3), 319-340. <https://doi.org/10.2307/249008>
- Federation of Accounting Professions. (2019). *Accounting Education Standards*. Author.
- Federation of Accounting Professions. (2020). *Code of Ethics for Professional Accountants*. Author.
- Federation of Accounting Professions. (2024). *Duties and Responsibilities of Accountants*. <https://www.tfac.or.th>
- George, D., & Mallery, P. (2003). *SPSS for Windows Step by Step: A Simple Guide and Reference* (4th ed.). Allyn & Bacon.
- International Public Sector Accounting Standards Board (IPSASB). (2018). *Conceptual Framework for General Purpose Financial Reporting by Public Sector Entities*. IFAC.
- Jitjong, Y., & Krongten, M. (2024). The Influence of the Acceptance of Information Technology Systems on Work Performance Efficiency in the E-Laas Computerized Accounting System of Local Administrative Organizations in the Northern Region. *Journal of Modern Learning Development*, 9(8), 267–283.
- Kamnet, S. (2021). *The Impact of Job Performance Competency on Financial and Accounting Effectiveness in the Office of the Judiciary*. Sripatum University.
- Kant, I. (1959). *Foundations of the Metaphysics of Morals* (L. W. Beck, Trans.). Bobbs-Merrill. (Original work published 1785)
- Khammungkhon, N. (2021). *Accountants' Competencies and Acceptance of Accounting Innovations Affecting the Effectiveness of Financial Reports in the Eastern Region*. Sripatum University.
- McCrae, R. R., & Costa, P. T., Jr. (1987). Validation of the Five-Factor Model of Personality Across Instruments and Observers. *Journal of Personality and Social Psychology*, 52(1), 81–90. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.52.1.81>
- Office of the Vocational Education Commission. (2023). *Annual Report 2023: Development of the Quality of Personnel in Vocational Education Institutions*. Ministry of Education.
- Office of the Vocational Education Commission. (2024). *Public Vocational Educational Institutions Under the Office of the Vocational Education Commission*. Author. <https://vec.go.th/>
- Oktyawati, D., & Fajri, A. (2019). Effect of Competence and Internal Control System on the Quality of Local Government Financial Reports with Organizational Commitment as Moderation Variable. *Journal of Economic Studies*, 4(2), 15–28.
- Phumas, W. (2020). Factors Affecting the Quality of Public Sector Accounting in Local Administrative Organizations. *Journal of Accounting and Management*, 12(1), 45–60.
- Promraksa, K., & Uachanachit, U. (2021). The Influence of Accounting Information Systems on Information Quality of Medium Enterprises in Thailand. *Journal of Management, Marketing and Social Sciences*, 6(1), 12–25.
- Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977). On the Use of Content Specialists in the Assessment of Criterion-Referenced Test Item Validity [El Uso De Los Criterios De Evaluación Para Validar Items De Pruebas En Contenidos Específicos]. *Dutch Journal of Educational Research*, 2, 49-60.

- Shrestha, N. (2020). Detecting Multicollinearity in Regression Analysis. *American Journal of Applied Mathematics and Statistics*, 8(2), 39-42.
- Sirimongkol, B., & Uechanachit, D. (2023). The Impact of Professional Accounting Responsibility and Ethics on the Success of Accounting Practice: A Case Study of Accountants in Bangkok and Its Vicinity Surin Rajabhat University. *Journal of Management Science Research*, 7(2), 1–13.
- Spitzberg, B. H., & Cupach, W. R. (1984). *Interpersonal Communication Competence*. Sage Publications.
- Srithong, S. (2021). Personnel Competency and Use of Accounting Information Systems Affecting the Quality of Public Sector Accounting. *Journal of Business Administration Academic Review*, 7(2), 88–102.
- Syafaat, F., Arifin, Z., & Jannah, N. (2022). The Effect of Accountant Competence, Information Technology Utilization, and Management Support on the Quality of Accounting Information Systems. *International Journal of Social Science Research and Review*, 5(4), 1–11.
- Urawong, P., & Mookhavesa, B. (2021). Interaction and Communication Skills Affecting the Accounting Performance of Accountants in Bangkok Metropolitan Area. *Journal of MCU Nakhondhat*, 8(8), 282-295.
- Yamane, T. (1970). *Elementary Sampling Theory*. Prentice-Hall.
- Yuan, R., & Li, S. (2021). Principles-Based Accounting Standards and the Timeliness of Annual Reports: Evidence from China. *Asian Review of Accounting*, 29(5), 699–723. <https://doi.org/10.1108/ARA-07-2021-0120>